

תחשיב כלכלי של גידול עיזים לחלב

עבודה זו תציג תחשיב ובדיקת כדאיות לעדר עיזים לחלב שמונה 250 ראש. העבודה נועדה להוות מקור מידע מעודכן וכלי עזר בקבלת החלטות לעוסקים בענף. טכנולוגיות הגידול, שיטות הגידול, וכמויות התשומות השונות הוגדרו על ידי מדריכי שה"מ ומבוססים על מיטב הידע של המדריכים •

ברכה גל תחום כלכלת הייצור | שה"מ משרד החקלאות
ד. כבביה תחום צאן | שה"מ משרד החקלאות
ס. קעדאן תחום צאן | שה"מ משרד החקלאות

ונסביר את הסעיפים השונים, איך מסתכלים על תחשיב, מה אפשר ללמוד ממנו ומהי הרווחיות העולה מן התחשיב. התחשיב הקיים מראה יתרה חיובית ברווח הגולמי (תרומה א), הפסד ברווח התפעולי (תרומה ב'), וברווח הנקי (תרומה ג).

תרומה א לעדר (ש)	תרומה ב לעדר (ש)	תרומה ג
157,436	-30,064	-188,932

המשמעות של הדבר היא שבשוטף המגדלים מצליחים להתפרנס מהעדר ברמה כזו או אחרת אבל לא בטוח

תאי המלטה, מבנה שירות, מבנה ומכון חליבה, סככה לכלים חקלאיים, גידור, מיכל חלב, מחשב, שקתות וצנרת מים, מערכת ביוב ומפריד מוצקים, מיכל למים, מכלי תערובת, מערכת הזנה למיכל תערובת, מאביס עצמי, מינקת, מאזניים אלקטרוניים, מערכת אזהרה במעגל סגור, תשתית לחשמל, מאווררים, תכנון בנייה ואגרות. במבנים על בסיס רשימה זו חושבה ההשקעה לראש: 2,777 ש"ח במבנים ו-3,246 ש"ח בציוד. החזר ההון לראש לשנה הוא 168 ש"ח למבנים ו-390 ש"ח לציוד, זאת בהתחשב ב-25 שנות קיום למבנים ו-10 שנים לציוד. בהרצאה נציג את עלויות הגידול,

בכל משק יתכנו תוצאות שונות מאלה המופיעות בתחשיבים, בהתאם לתנאיו המיוחדים. ענף עיזים לחלב הוא ענף בתכנון והתחשיב הוא בכפוף להקצאת מכסת חלב ולמדיניות תשלום.

התחשיב הינו חשבון הכנסות והוצאות המתייחס לשנה מייצגת, של עדר בגודל של 250 ראש, של עיזים מגזע זאנן-אלפני ללא מרעה וללא פיטום גדיים. העדר כולל 250 עיזים בוגרות, 10 תישים, 75 צפירות ו-4 צפירים. מחירי חלב, בשר, מזון, אבקת חלב ורכישת גדיות מתבססים על מחירי 2019 ללא מע"מ. שאר העלויות מבוססות על הערכת המחיר הממוצע לשנה האחרונה. הנחת היסוד לגבי עבודה היא שלגידול עדר בהיקף של 250 ראש יש צורך ב-2.5 ימי עבודה (י"ע) לראש. לעבודה בעדר יש יתרונות לגודל, ככל שהעדר גדול יותר העבודה לראש יורדת, כך שבעדר של 1,100 ראש יש צורך רק ב-1.9 י"ע לראש. ההנחה בתחשיב היא שלבעל המשק 300 י"ע של 8 שעות בשנה (עבודה עצמית), שאר ימי העבודה יושלמו ע"י עבודה שכירה. כל הבדיקות נעשו ללא התחשבות בעלויות הקרקע. ההשקעות הנדרשות להקמת ותפעול הדיר כוללות מבנים וציוד: מבנה סככה לשיכון הצאן, מתבן, חצר, שער, אבוס, מחיצות,

טבלת רגישות עלות ייצור ליטר חלב (ש"ח לליטר) בכמות שנתית של חלב לראש (ליטר) וגודל העדר (ראש אימהות)

גודל עדר							כמות חלב שנתית ליטר לראש
500	450	400	350	300	250	500	
4.82	4.90	5.01	5.14	5.30	5.50	500	
4.15	4.22	4.31	4.42	4.55	4.72	600	
3.89	3.95	4.04	4.14	4.27	4.41	650	
3.67	3.73	3.81	3.90	4.02	4.16	700	
3.48	3.53	3.61	3.70	3.80	3.93	750	
3.31	3.36	3.43	3.51	3.62	3.74	800	
3.16	3.21	3.28	3.35	3.45	3.56	850	
3.03	3.08	3.14	3.21	3.30	3.41	900	



יצור ליטר היא 4.16 ש. עם אותה כמות חלב לראש, אם גודל העדר יעלה ל-450 ראש, העלות תרד ל-3.73 ש לליטר.

בנוסף נראה שניתן להשתמש בתחשיב כדי לבדוק תרחישים עתידיים, מי שמתכנן שינוי בעדר שלו יכול לבדוק האפשרויות השונות על הנייר לפני שהוא ניגש לשינוי עצמו והדבר יכול לחסוך לו כסף ומאמץ רבים. ▲

שינויים על התוצאה, וכדי שכל מגדל יוכל למצוא בטבלה תרחיש המתאים לתוצאות בעדרו.

דוגמה לטבלת רגישות (בעמוד הקודם). בטבלה זו ניתן לראות כיצד משפיע גודל העדר על עלות ייצור ליטר חלב וכיצד משפיעה כמות החלב לראש על אותה עלות. בעדר של 250 ראש ו-700 ליטר לעז לשנה עלות

שיוכלו לעמוד בהוצאות לא צפויות, או בפחיתה לא מתוכננת של ההכנסה, שזה נתון שחשוב שהמגדלים יפנימו.

ננסה לענות על השאלה האם התחשיב נכון לגבי כל אחד, ומה יכול כל אחד לעשות כדי להתאים את התחשיב לנתוניו האישיים. בפרמטרים שנויים במחלוקת או חשובים יוצגו טבלאות רגישות, כדי להדגים את ההשפעה של

רשת רב פעמית לכיסוי תחמיץ קלה לתפעול והכי משתלמת בעולם

הכיסוי החזק והעמיד ביותר בשוק • 10 שנות אחריות UV על המוצר
• החזר השקעה מהיר ביותר • קלה לכיסוי ובתיחה • מונעת לחלוטין נזקים ממכרסמים, ציפורים, ברד ודריכה

◀ מקטינה את כמות הפחת.

◀ רשת סרוגה וגמישה שאינה נקרעת או נפרמת.

◀ קיבוע הרשת נעשה על ידי שקי חצץ.

*פטנט מוגן של חברת Secure Cover הבריטית. מיובא ומשווק בלעדית בישראל ע"י תומר רענן



בור תחמיץ 16x60 מ' במושב גילת

הזמנות לעונה הבאה מתקבלות עכשיו:

תומר רענן 054-7918102 • tomer.raanan@gmail.com • www.larefet.com



משרד החקלאות ופיתוח הכפר,
שירות ההדרכה והמקצוע
אגף בעלי חיים, תחום בקר



יום עיון הזנה ומספוא ברכת החלב

תחום בקר לחלב בשיתוף עם תחום גד"ש,
בשירות ההדרכה והמקצוע (שה"מ)
של משרד החקלאות,
מתכבד להזמין את ציבור הרפתנים להשתתף ביום עיון מקצועי
שיתקיים ביום שני, ח' בשבט תש"ף 03/02/20,
באולם ההרצאות בבניין משרד החקלאות שבמחוז העמקים,
הממוקם סמוך לצומת תל יוסף.

בתכנית

- 9:30-10:00 - התכנסות
- 10:00-10:40 - מבחן זנים וגידול חיטה יואב גולן, שה"מ
- 10:40-11:20 - דגשים בהכנת תחמיץ חיטה יואב שעני, שה"מ
- 11:20-11:40 - הפסקה
- 11:40-12:20 - שוק הגרעינים העולמי בנג'ו, משקי שאן
- 12:20-12:45 - שולחן עגול ודיון בהנחיית איל פרנק, שה"מ

בברכה,
הצוות המארגן:
דוד בירן ואיל פרנק, תחום בקר,
שה"מ.